

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 562/2025-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **TOPA STAV s. r. o.**, Sverepec 446, Považská Bystrica, zastúpenej Advokátska kancelária MATUŠOV s.r.o., 1. mája 1455, Púchov, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. PB-14Cb/5/2023-564 z 13. júna 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. PB-14Cb/5/2023-564 z 13. júna 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. PB-14Cb/5/2023-564 z 13. júna 2025 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Trenčín **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 423,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na rovnosť v právach podľa čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, práva podnikat' podľa čl. 35 ústavy, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými uzneseniami

okresného súdu označenými v záhlaví tohto nálezu. Požaduje zrušenie napadnutých uznesení, vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania.

2. Sťažovateľka tvrdí, že v spore vedenom na okresnom súde o zaplatenie 38 578 eur s príslušenstvom ako žalovaná uplatnila kompenzačnú námietku *in eventum* s tým, že má voči žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu vo výške 34 790 eur. V rozsudku z 8. januára 2025 o tejto námietke rozhodol okresný súd ako o vzájomnej žalobe, pričom sťažovateľka popiera, že by vzájomnú žalobu podala.

3. Až po podaní odvolania (kde uvedené sťažovateľka namietala) následne vyššia súdna úradníčka okresného súdu uznesením zo 17. februára 2025 uložila sťažovateľke ako žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vzájomnú žalobu vo výške 2 037 eur podľa položky č. 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 13. júna 2025 tak, že sťažnosť zamietol. Sudca v napadnutom uznesení uviedol, že vznik poplatkovej povinnosti závisí od povahy uplatnenej hmotnoprávnej námietky. Jej vznik nespôsobí uplatnenie námietky premlčania ani relatívnej neplatnosti právneho úkonu, avšak námietka započítania sa osobitne spoplatňuje ako vzájomná žaloba. Z podaného odporu je podľa súdu zrejmé, že sťažovateľka žalobcov nárok popiera, a vznesenie kompenzačnej námietky z preventívnych dôvodov preto nemožno považovať za kompenzačnú námietku, ale za vzájomnú žalobu o zaplatenie 34 790 eur. Podľa súdu treba podanie posudzovať podľa obsahu.

5. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 562/2025-15 zo 16. októbra 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 13. júna 2025. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Napadnuté uznesenia považuje sťažovateľka za arbitrárne, nepredvídateľné a v rozpore so zásadou právnej istoty. Procesný obranný prostriedok súd svojvoľne prekvalifikoval. Uplatnená hmotnoprávna námietka má nepochybne povahu procesného obranného prostriedku podľa § 152 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a nie samostatného návrhu na začatie konania podľa § 147 CSP. Kompenzačnú námietku je potrebné odlíšiť od vzájomnej žaloby.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Okresný súd poukazuje na to, že pokiaľ ide o rozdiel medzi kompenzačnou námietkou a vzájomnou žalobou, autori publikácie Civilný sporový poriadok Komentár C. H. Beck 2016 uvádzajú: „Žalovaný je oprávnený uplatniť v spore aj svoj vlastný kompenzabilný nárok voči žalobcovi. Ide o pohľadávku, ktorú možno jednostranne započítať proti žalobou uplatnenej

pohľadávke podľa predpisov hmotného práva, teda v zmysle § 580 a 581 OZ alebo § 358 až 363 OBZ. Započítanie pohľadávok je jedným zo zákonných spôsobov zániku záväzku a z povahy veci vyplýva, že osoba uskutočňujúca započítací úkon nepopiera pohľadávku, proti ktorej započítanie smeruje. To má zásadný význam aj pre posúdenie prípadného podania žalovaného v sporovom konaní.“ Ak žalovaný žalobou uplatnený nárok popiera, nemožno teda procesný úkon, ktorým sa v prebiehajúcom konaní domáha plnenia od žalobcu, považovať za kompenzačnú námietku podľa § 147 ods. 2 CSP. V takom prípade ide vždy o vzájomnú žalobu, a to aj ak je žalovaným uplatňovaná nižšia pohľadávka, než je žalobou uplatnená pohľadávka žalobcu.

8. Okresný súd následne poukazuje na body 2 až 6 odporu sťažovateľky proti platobnému rozkazu, z ktorého podľa súdu vyplýva nasledovná procesná obrana sťažovateľky:

- dielo nebolo zo strany žalobcu do dnešného dňa sťažovateľke odovzdané;
- cena diela bola dohodnutá (iba) vo výške 49 000 eur bez DPH, a nie vo výške vyfakturovaných 53 578 eur bez DPH;
- žalobca nebol oprávnený jednostranne zvýšiť cenu diela;
- sťažovateľka výslovne poprela nárok žalobcu na zaplatenie akejkoľvek ceny diela z toho dôvodu, že bolo dohodnuté, že nárok na zaplatenie ceny diela vzniká žalobcovi až v momente riadneho odovzdania diela sťažovateľke;
- žalobca do dnešného dňa nevykonal úspešne všetky skúšky a atesty a neodovzdal sťažovateľke dokumenty k dielu, a sťažovateľka preto nie je povinná dielo prevziať.

9. Podľa súdu je zrejmé, že sťažovateľka popiera nárok žalobcu primárne na základe iných skutočností než na základe toho, že má voči žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 34 790 eur. Keďže teda sťažovateľka popierala nárok žalobcu na zaplatenie 38 578 eur, nemohla účinne proti pohľadávke žalobcu z titulu ceny diela započítať svoju pohľadávku z titulu zmluvnej pokuty. Základným predpokladom na účinné započítanie je totiž to, aby obe pohľadávky existovali.

10. Pokiaľ ide o žalobný návrh, podľa názoru súdu je z článku 9 odporu zrejmé, že sťažovateľke išlo o to, aby súd žalobcu zaviazal zaplatiť sťažovateľke sumu 34 790 eur.

III.2. Replika sťažovateľky:

11. Podľa sťažovateľky okresný súd vo svojom vyjadrení účelovo cituje iba tie závery komentára, ktoré opisujú stav, v ktorom si žalovaný bezpodmienečne uplatňuje svoju pohľadávku, teda situáciu, keď žalovaný popiera pohľadávku žalobcu a súčasne si nezávisle od výsledku pôvodného sporu uplatňuje svoj vlastný nárok. Takýto procesný postup je však od posudzovaného prípadu odlišný. Okresný súd úplne ignoruje možnosť uplatnenia kompenzačnej námietky *in eventum*, teda výhradne pre prípad, že by súd po právnom a skutkovom posúdení veci dospel k záveru, že pohľadávka žalobcu je dôvodná. Sťažovateľka opakovane zdôrazňuje, že jej procesný úkon smeroval práve k tomuto. Nešlo o bezpodmienečné uplatnenie vlastnej pohľadávky, ale o uplatnenie výhrady len subsidiárne, pre prípad úspechu žalobcu.

12. Okresný súd podľa sťažovateľky rozhodol v priamom rozpore s ustálenou judikatúrou (ktorú v doručenom vyjadrení cituje), keď jej procesný úkon kvalifikoval ako vzájomnú žalobu, hoci tento úkon predstavoval iba kompenzačnú námietku *in eventum* a nespĺňal náležitosti žaloby.

13. Napokon zdôrazňuje, že podaný odpor v žiadnom prípade neobsahoval všetky náležitosti vzájomnej žaloby. Sťažovateľka odporom sledovala výlučne zrušenie platobného rozkazu, ako bolo jednoznačne formulované v petite. Tento fakt jednoznačne dokazuje, že podaním odporu sťažovateľka neprejavila úmysel podať vzájomnú žalobu. Z obsahu odporu ani z jeho formy nevyplýva žiadna snaha ani procesný prejav, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako vzájomnú žalobu. Chýba najmä jasne formulovaný žalobný návrh (petit), ktorým by sa sťažovateľka domáhala prisúdenia vlastnej pohľadávky od žalobcu.

14. Z bodu 9 podaného odporu vyplýva len to, že sťažovateľka žiadala, aby súd vydal rozhodnutie ukladajúce žalobcovi povinnosť zaplatiť uvedenú sumu. Tento bod len opisuje skutkový dej, podľa ktorého sťažovateľka mimo súdneho konania uplatnila nárok voči žalobcovi. Ide teda výlučne o skutkové tvrdenia, nie o návrh smerujúci k tomu, aby súd o tejto pohľadávke meritórne rozhodol.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Vo veci bolo podstatné posúdenie toho, či sťažovateľka (ako žalovaná) v dotknutom súdnom konaní podala vo vzťahu k žalobcovi vzájomnú žalobu, alebo jej podanie možno vykladať len ako kompenzačnú námietku – a to kompenzačnú námietku *in eventum*. Výsledok tohto posúdenia je potom podstatný pre vyhodnotenie toho, či bolo možné sťažovateľke napadnutým uznesením vyrubiť súdny poplatok za vzájomnú žalobu.

16. Z doručeného vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že z obsahu sťažovateľkou podaného odporu proti platobnému rozkazu súd vyhodnotil, že sťažovateľka nárok žalobcu v celom rozsahu popiera a ak tomu tak je, potom podľa súdu nemožno hovoriť o kompenzačnej námietke, ale o vzájomnej žalobe. Sťažovateľka ale tvrdí, že súd vôbec neprihliadol na možnosť podania kompenzačnej námietky *in eventum* – teda pre prípad, ak by súd vyhodnotil, že je nárok žalobcu dôvodný. Zároveň zdôraznila, že pre posúdenie jej podania je podstatný žalobný návrh (petit) a z toho celkom nepochybne vyplýva len to, že navrhuje žalobu zamietnuť.

17. Možno súhlasiť s okresným súdom v tom, že sťažovateľka v podanom odpore proti platobnému rozkazu (na viacerých miestach) výslovne poprela nárok žalobcu (z viacerých dôvodov). To však v skutočnosti nenamieta ani samotná sťažovateľka. Ona tvrdí, že okrem prípadu, keď sa kompenzačná námietka podáva len vtedy, keď žalovaný nárok žalobcu v plnom rozsahu uznáva, je právne možný aj prípad podania kompenzačnej námietky *in eventum*, keď strana, ktorá námietku vznáša, nepovažuje nárok protistrany za dôvodný a hmotnoprávnu námietku uplatňuje len pre prípad, že k záveru o dôvodnosti nároku protistrany dospeje súd po právnom a skutkovom posúdení veci.

18. Takáto možnosť tu skutočne je (pozri napríklad Tomašovič, M. In: Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie, Praha : C. H. Beck, 2022, s. 621 – 623). Podstatné je, aby súd z obsahu podania, ktorým sa hmotnoprávna námietka vznáša, vedel posúdiť, či má tento právny úkon iba eventúálny charakter alebo či sa ním uznáva dôvodnosť nároku protistrany.

19. V tomto prípade je úmysel sťažovateľky jednoznačný (a určitý), čo vyplýva z bodu 10 podaného odporu, kde sťažovateľka uvádza: „... *Keďže nárok Žalovaného prevyšuje domnelý nárok Žalobcu, a v prípade, ak by súd vyslovil, že nárok Žalobcu voči Žalovanému je dôvodný a preukázaný, čo však Žalovaný vyslovene popiera v plnom rozsahu, tak z preventívnych dôvodov Žalovaný vznáša voči nároku Žalobcu kompenzačnú námietku.*“

20. Ústavný súd sa v neposlednom rade v plnom rozsahu stotožňuje aj s argumentáciou sťažovateľky, ktorá poukazuje na ňou navrhovaný petit. Okresný súd v podanom vyjadrení výslovne poukazuje na bod 9 podaného odporu, z ktorého má byť zrejmé, že sťažovateľka požadovala od súdu, aby zaviazal žalobcu na zaplatenie 34 790 eur. S týmto záverom však nemožno súhlasiť.

21. V bode 9 odporu proti platobnému rozkazu sťažovateľka uviedla: „*Vo Vyjadrení si zároveň v závere žalovaný uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty voči žalobcovi vo výške 34 790 EUR. Žalovaný vyzval žalobcu, aby zaplatil sumu nároku Zmluvnej pokuty do 7 dní odo dňa doručenia Vyjadrenia na bankový účet žalovaného. Keďže žalobca prevzal Vyjadrenie a do 7 dní odo dňa doručenia Vyjadrenia nezaplatil žalovanému nárok na zmluvnú pokutu vo výške 34 790 EUR, tak sa nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty stal splatným.*“

22. Z uvedeného textu nemožno vyvodit', že by sťažovateľka požadovala od súdu, aby žalobcu zaviazal na zaplatenie zmluvnej pokuty – ide len o opis skutkového stavu, z ktorého možno vyvodit' len to, že sťažovateľka vyzvala žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Ani na inom mieste ústavný súd neidentifikoval (ani náznakom), že by sťažovateľka od súdu žiadala, aby zaviazal žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy. Z uvedeného vyplýva, že podanie sťažovateľky nemožno vyhodnotiť ako vzájomnú žalobu, pretože toto podanie neobsahovalo základnú náležitosť žaloby – a to samotný žalobný návrh, pričom súd sťažovateľku na doplnenie podania nevyzval (ak by to urobil, sťažovateľka by mala možnosť svoje podanie vysvetliť).

23. Ústavný súd s ohľadom na uvedené skutočnosti vyslovil porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu), keď okresný súd napadnutým uznesením nesprávne a nezákonne rozhodol o vyrubení súdneho poplatku za podanie vzájomnej žaloby, ktorú v skutočnosti sťažovateľka nepodala.

24. Ústavný súd napadnuté uznesenie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

25. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu, podľa ktorého podala sťažovateľka v dotknutom súdnom konaní kompenzačnú námietku *in eventum*, a preto nebolo možné vyrubiť sťažovateľke súdny poplatok za podanie vzájomnej žaloby.

26. V súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) vychádzal ústavný súd z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a jeho zrušením sa otvára priestor na to, aby sa okresný súd po vrátení veci v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedeného práva hmotnoprávneho charakteru. V časti namietaného porušenia práv sťažovateľky podľa čl. 20, 35 a 47 ods. 2 ústavy preto ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovelo (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

27. V súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľke nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia (bod 3 výroku tohto nálezu) vo výške celkom 1 423,75 eur.

28. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 predstavuje v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sumu 371 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 14,84 eur. Trovy konania sťažovateľky pozostávajú z tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľky za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu a replika sťažovateľky) spolu vo výške 1 113 eur (3 x 371 eur), a z nároku na náhradu hotových výdavkov právneho zástupcu v sume 44,52 eur (3 x 14,84 eur). Sťažovateľke tak bola priznaná náhrada trov konania spolu vo výške 1 157,52 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2026

Peter Molnár
predseda senátu